

Inleiding Tweede Studiemiddag over Muskusratten.

Lowie van Liere

De muskusrat heeft het als nieuwkomer niet gemakkelijk gehad. Al voor de komst van de muskusrat in 1941 vaardigde Jac. P. Thyse in het Verkade Album 'Onze Groote Rivieren' al in 1938 een 'fatwa' uit over het dier (een fatwa is een juridisch advies in de islam dat door een godsdienstige wetspecialist wordt uitgevaardigd met betrekking tot een specifieke kwestie, het is dus geen vonnis of een doodsoordeel):

'Wel is er een kwade kans, dat er een ander knaagdier ons hier komt verrassen, n.l. de muskusrat. Een ondernemend grondbezitter heeft op zijn langgoed in Bohemen van die muskusratten gekweekt, met het zeer ontstellende gevolg, dat het dier zich – zoals met vreemden invoer dikwijls gebeurt – ongelooflijk snel heeft voortgeplant en nu verwilderd is tot Westfalen en de Rijnprovincie toe. De muskusrat openbaarde zich als een inderdaad schadelijk dier niet alleen door zijn vraat, maar ook door het vernielen van dijken en dammen. Wij kunnen hem hier dus allermintst gebruiken en hij heeft dan ook niet te rekenen op een vriendelijke ontvangst. Men moet er een eer in stellen, de eerste te zijn, die hem opmerkt. Wie zo'n muskusrat snapt, rapporteere hem dadelijk aan den Plantenziektkundigen Dienst te Wageningen. Hij nadert ook uit België'. Toch is het advies van Thyse wel degelijk als een doodsoordeel opgevat voor de muskusrat. Vooral vanwege de veiligheid door het verwachte ondergraven van dijken.

In 2004 stond in het RIVM rapport 'Risico's in bedijkte termen':

De waterkeringen die Nederland beschermen tegen overstroming vanuit zee of de rivieren zijn nog nooit zo sterk geweest: de kans op overstrooming van delen van het land, en daarmee het individueel risico van overlijden, is sinds de watersnoodramp van 1953 sterk verminderd.

Dat er toch risico's zijn komt door de grote toename van de bevolking en het vergrote economisch risico vanwege van bedrijven achter de dijken. In het rapport komt het woord muskusrat niet voor. Op mijn verzoek meldde één van de schrijvers van het rapport dat niet specifiek naar faalmechanismen was gekeken (zoals veroorzaakt zou kunnen worden door graverij van muskusratten), maar alleen naar de normering van dijken. Voor kennis over faalmechanismen werd verwezen naar een andere studie Veiligheid Nederland in kaart (VNK), deze studie loopt nog steeds.

Op 6 maart 2007 organiseerde Ecologie en Ethiek een eerste studiemiddag over muskusratten met als belangrijkste conclusie (overgenomen uit het verslag van de discussie): *'De vergadering is het er unaniem over eens dat het populatiedynamisch onderzoek zo snel mogelijk gestart moet worden'*. Voor een tweede vergadering heeft Ecologie en Ethiek de publicatie van een aantal rapporten afgewacht. Die rapporten zijn begin 2008 weergegeven op de website van de LCCM (Landelijke Coördinatie Commissie Muskusrattenbestrijding) <http://www.muskusrattenbestrijding.nl/ThePage1024768.html>. Omdat niet iedereen van de aanwezigen die rapporten allemaal heeft kunnen lezen zijn samenvattingen van de LCCM en een samenwerkingsverband van De Faunabescherming, Dierenbescherming en Bont voor Dieren toegestuurd aan de deelnemers. Deze zullen in twee lezingen worden toegelicht naast een korte statistische verhandeling, waarna we erover kunnen discussiëren.